

نگاهی به: کنگره پنجم کارشناسان و مسؤولان انجمن‌های اولیاء و مربیان

علیرضا عصاره

بخش اول

اولیاء و مربیان از سراسر کشور، مناطق آموزش و پرورش و مراکز استانها برگزار می‌گردد و طی دوره برگزاری کنگره، ضمن تبادل آراء و تجارب و بررسی راههای پیشنهادی، مناسب‌ترین شیوه‌ها برای برنامه‌های آتی انجمن‌ها برگزیده می‌شود، تا ضمن ارائه به شورای عالی انجمن اولیاء و مربیان، آن شورا

اساسنامه انجمن‌های اولیاء و مربیان، برگزاری کنگره را با هدف بررسی مسائل و راهکارهای مناسب برای همسویی و همراهی خانه و مدرسه پیش‌بینی نموده است. این کنگره‌ها با حضور صاحب‌نظران و شخصیت‌های علمی و نمایندگان انجمن‌های

که موجبات دلگرمی بسیاری از مسؤولین انجمن‌ها را فراهم آورد، قابل تقدیر می‌باشد.

کنگره پنجم با عنوان " نقش انجمن‌های اولیاء و مربیان در جلب مشارکتهای مردمی " و با هدف کسب تلقی مشترک از موضوع مشارکت و اخذ نظریات صاحب‌نظران درباره راهکارهای عملی مشارکت، به دعوت از مسؤولان عالی رتبه سیاسی، اجتماعی و فرهنگی و بعضی صاحب‌نظران دانشگاهی و حوزوی همت گماشت که با اقبال همه این عزیزان، برنامه‌های اجلاس با نظم و انضباط و بهره‌گیری کیفی طی گردید. در همین جا از حضور همه این بزرگواران که با وقت‌گذاری و حضور در اجلاس موجبات تشکیل، عزت و اقتدار آن را فراهم آوردند، تشکر و سپاسگزاری نموده، با اشاره به گوشه‌هایی از صحبت‌ها و نظریات آنان، انتشار کتاب بزرگ کنگره راه، با درج کامل سخنرانی‌ها و میزگردها، به کلیه خوانندگان گرامی نوید می‌دهیم.

* * *

سخنان مقام محترم ریاست جمهوری

رئیس محترم جمهوری اولین سخنران اجلاس کنگره پنجم بودند که با حضور خویش و افتتاح اجلاس، باعث شور و نشاط و دلگرمی کلیه شرکت‌کنندگان در کنگره گردیدند.

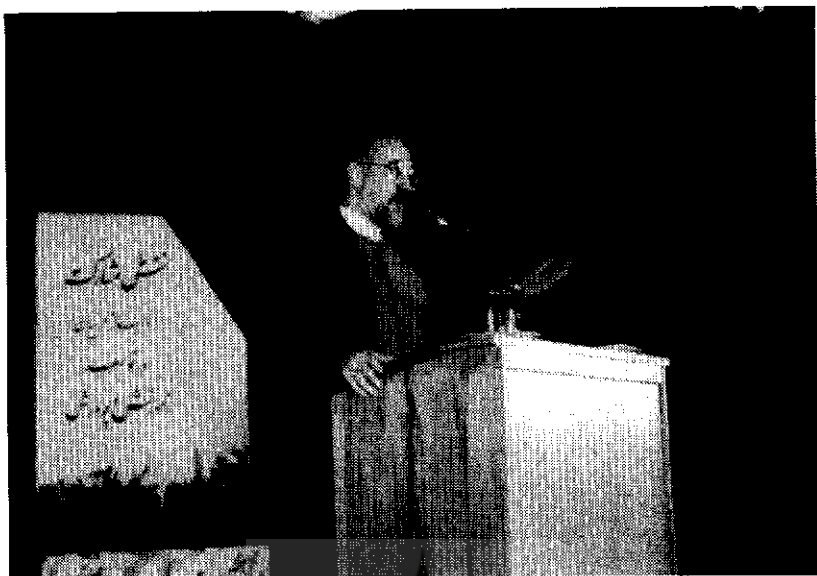
رئیس جمهوری فرمودند: انجمن‌های اولیاء و مربیان باید با مشارکت مردم عقب‌ماندگیهای مادی و معنوی آموزش و پرورش را جبران کنند.

ایشان فرمودند رشد، یک جریان یکطرفه نیست که به کودکان و نوجوانان خواسته‌هایمان را تحمیل کنیم، کودک باید در کنار معلم و اولیاء

سیاستهای سالانه را تدوین و در قالب برنامه‌ریزیهای مدون، برای اجرا به سراسر کشور ابلاغ نماید.

بعد از انقلاب شکوهمند اسلامی، سازمان مرکزی اولیاء و مربیان چهار کنگره بزرگ را تدارک دیده است. پنجمین کنگره انجمن‌های اولیاء و مربیان مصادف با پنجاهمین سال تأسیس این نهاد گردید و به همین جهت انتظار می‌رفت کنگره در ابعادی وسیع‌تر و با حضور دولتمردان و سیاستمداران، دانش‌پژوهان و سیاستگذاران فرهنگی و اجتماعی کشورمان در وجهی متناسب با انتظار و توقع از وظایف انجمن‌های سراسری برگزار گردد. به همین دلیل با استعانت از ذات لایزال الهی برنامه این کنگره با دعوت از مسؤولین بزرگوار کشورمان تدوین و با اخذ مجوز از مسؤولان گرامی وزارتخانه پیش‌بینی گردید.

تغییر دولت و روی کار آمدن اعضای محترم کابینه، باعث تشویش از تأخیر در ابلاغ برنامه و پی‌گیری اجرایی موارد مربوط به آن می‌گردید، و با استقرار وزیر محترم و بسیجی آموزش و پرورش در فاصله یک‌ماه مانده به تاریخ برگزاری، این نگرانی به دلیل ضیق وقت برای تشکیل و تأمین موارد، بیشتر می‌گردید. اما خدا را شکر که با حمایت و همراهی جناب ایشان کارها آنچنان قوام یافت که تمام دغدغه‌ها برای تشکیل به موقع اجلاس به پایان رسید و در حقیقت جناب آقای مظفر با بزرگواری، خود مسؤولیت دعوت از بزرگان را عهده‌دار شدند و با انجام این مهم، عزت و اقتدار کنگره پنجم، به لحاظ حضور سران قوا و وزرای محترم مدعو را تضمین نمودند، و تلاش‌ها و زحمات ایشان در این راستا و وقت‌گذاری ارزشمندشان در کنگره

سخن سازمان سرپرست سازمان مرکزی انجمن اولیاء و مربیان

دیگر سخنران صبح، سرپرست سازمان مرکزی انجمن اولیاء و مربیان بود که در خصوص اهداف کنگره سخن گفت. ایشان

خود برای رشد و پیشرفت مشارکت کند. اگر ما کودکانمان را خوب بشناسیم و در پاسخ دادن به پرسش‌های آنان تجربه، دانش و تعهد را دخالت دهیم، می‌توانیم همپای فرزندان برای پیشرفت جامعه گام برداریم. ما نمی‌توانیم بزور فرزندانمان را دیندار و درسخوان کنیم تا عالم شوند و هنجارهای اخلاقی را به آنان تحمیل کنیم. در صورتی انسان عالم واقعی می‌شود که خود کوشش کند تا به این نقطه برسد. باید به آنان کمک کنیم تا خود رشد یابند. باید کاری کنیم تا فرزندان ما خانه و مدرسه را امن‌ترین محل برای طرح پرسش‌های خود بدانند. ما نیازمند معلمان و مربیان عالم و آگاه و خانواده‌های آگاه و دانا هستیم. معلمان و خانواده‌های ما باید بالاترین شناخت را در تربیت فرزندان داشته باشند.

مشروح سخنان رئیس محترم جمهوری در همین شماره از نظر گرامی‌تان می‌گذرد.

دکتر ساروخانی با تأکید بر ضرورت ایجاد یک سیستم سه گانه (مدرسه، خانه و رسانه) که عناصر آن با هم هماهنگ باشند و در یک جهت حرکت کنند گفت که: مجموعه‌ها باید به هم پیوسته و هماهنگ و از همه بالاتر هم‌دل باشند و اگر شیوه تربیتی در خانه، مدرسه و رسانه‌ها با هم متناقض باشند، کودکان به شکل صحیح تربیت نمی‌شوند.

سخنان آقای دکتر فانی

آخرین سخنران بخش نيمروزی جناب آقای دکتر فانی معاون برنامه‌ریزی و نیروی انسانی و یکی از صاحب‌نظران و طراحان نظام جدید آموزشی است که نقش مشارکت خانه و مدرسه را در ارتقای تعلیم و تربیت مورد بررسی قرار داد.

او ایجاد توازن بین مجموعه‌ها را مهمترین کار وزارت آموزش و پرورش دانست و گفت: برای این‌کار باید اولویت‌ها را به درستی تشخیص داد. او عاقلانه‌ترین راه‌حل مشکلات آموزش و پرورش را در تعیین اولویت‌ها و سرمایه‌گذاری بر روی آنها دانست و علت ضعف مشارکت بین خانه و مدرسه را فاصله انجمن اولیاء و مربیان با اهداف خود دانست و گفت: موانعی بر سر راه مشارکت سازنده بین خانه و مدرسه وجود دارد. ایشان این موانع را نگرش مدیران مدارس که هنوز به مشارکت اولیاء یقین نکرده‌اند و نگرش اولیاء که فقط مدرسه را متولی تعلیم و تربیت می‌شناسند و توسعه برنامه‌های رسانه‌ها که فرصتی برای گفت‌وگو و شنود بین افراد خانواده باقی نمی‌گذارند و سرانجام مشکل تراکم بالای مدارس بر شمرده که به خاطر چنین تراکمی تعامل لازم بین مدیر و

عمده‌ترین وظیفه کنگره را تعیین یک راهبردی مشخص از مفهوم مشارکت و نحوه عملی نمودن آن در بستر تعلیم و تربیت بر شمرده و اظهار امیدواری نمود که در جمع‌بندی نظریات و سخنرانی‌های ارائه شده بتوان به راهکارهای عملی بهره‌گیری از مشارکت مردم در اعتلای تعلیم و تربیت فرزندان در فضای مطلوب و مناسب کنونی کشور دست یافت.

سخنان آقای دکتر ساروخانی

دکتر ساروخانی استاد صاحب‌نام جامعه‌شناسی، بررسی نظام سه قطبی آموزش یعنی خانه و مدرسه و رسانه‌ها را به‌عنوان محور اساسی مشارکت در تعلیم و تربیت مورد ارزیابی قرار داد. او گفت: آنچه در آموزش اهمیت دارد رسوخ به اعماق وجود دانش‌آموز است، نه تحمیل دانسته‌ها. او از نقش مهم رسانه‌ها در آموزش یاد کرد و گفت: رسانه‌ها کلاس میلیاردها انسان هستند. وی از رسالت معلمی یاد نمود و اینکه هرگز نباید معلمی را به‌عنوان شغل تلقی نمود.

معلم و دانش آموز برقرار نمی شود.

دکتر فانی در زمینه راهکارهای غلبه بر مشکلات گفت: تعلیم و تربیت آنقدر ابعاد پیچیده دارد که یک وزارتخانه به تنهایی قادر به حل مشکلات آن نیست و باید دولت و ملت با همه توان به رفع مشکلات اقدام کنند. برای این کار باید طرز تلقی مدیران نسبت به مردم و فعالیت و حضور مردم در امور تغییر کند. همچنین حرکت وزارت آموزش و پرورش به سوی سیاست غیرمتمرکز و تغییر نگرش اولیاء در زمینه این که مدرسه نمی تواند به تنهایی در تعلیم و تربیت مؤثر واقع شود، ایجاد همسویی بین مرکز و روشهای تربیتی بین خانواده و مدرسه و دستگاههای مسؤول تربیت معلم، تجدید نظر در شیوه انتخاب مدیران و احیای شورای معلمان از جمله راهکارهای رسیدن به تعلیم و تربیت صحیح است.

سخنران آقای دکتر حداد عادل

اولین سخنران عصرگاهی روز نخست

کنگره جناب آقای دکتر حداد عادل رئیس محترم فرهنگستان ادب فارسی بود که در خصوص راههای عملی مشارکت خانواده ها در بهبود نظام تعلیم و تربیت به ایراد سخن پرداختند و گفتند: انجمن اولیاء و مربیان از مجموعه هایی است که معمولاً اهمیت آن به سرعت در اذهان متبادر نمی شود، یعنی اگر از اشخاص بیرسند کار انجمن ها چیست، اذهان به بخش دولتی معطوف می شود. دکتر حداد درباره اهمیت خانواده در تعلیم و تربیت گفت: موفقیت ما در جامعه در امر تعلیم و تربیت در گرو آن است که به افراد جامعه، به ویژه به پدرها و مادرها بفهمانیم و بقبولانیم که خانواده و مدرسه دو بال هستند که پرواز تعلیم و تربیت بدون دیگری میسر نیست. ممکن است در جشن ها و میهمانی های مدارس این شعار داده شود، اما این شعار باید مبدل به یک شعور جمعی شود. باید این مفهوم در اذهان جا بیفتد

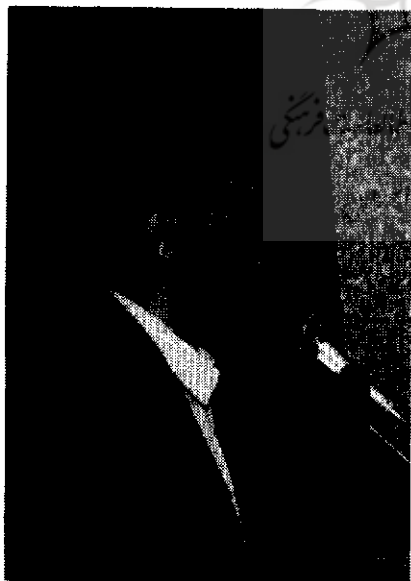

و همه به این شعار ایمان داشته باشند. او گفت: در مدرسه‌ها علم و دانش می‌آموزیم، اما خانواده جای آموختن فرهنگ است. فرق خانواده با مدرسه این است که خانواده عمدتاً فرهنگ بچه‌ها را می‌سازد و فرهنگ همان تربیت خانوادگی است. فرهنگ زمینه‌ساز کارهای مدرسه است و اگر این دورکن (خانه و مدرسه) هماهنگ باشند مبنای فعالیتهای علمی فراهم می‌شود. دکتر حداد گفت: انجمن را باید جدی گرفت، انتخاب اولیاء و تشکیل جلسات را باید جدی گرفت و سعی کرد که افراد کارآمد و مؤمن به عضویت انجمن‌ها درآیند.

سخنان آقای عبادی

دومین سخنران عصرگاهی روز اول، جناب آقای عبادی معاون پرورشی وزارت آموزش و پرورش بودند که سخنان خویش را تحت عنوان "مشارکت مردم، تربیت دینی و بازسازی معنوی نوجوانان و جوانان" با مروری درباره وضعیت آموزش و پرورش در گذشته و شرایط فعلی آن آغاز نمودند و فرمودند: با این بررسی می‌توان تصویر روشنی از فعالیتهای آتی با توجه به راههای عملی تحقق آموزش و پرورش مطلوب منطبق بر موازین نظام جمهوری اسلامی ایران، ارائه نمود. ایشان اشاره نمودند که از بدو تأسیس آموزش و پرورش در ایران، ابتدا این نهاد متعلق به کانون خانواده بود و تعلیم و تربیت اختصاص به این نهاد مقدس در جامعه ایران داشت و دولتها کمتر نقشی در تعلیم و تربیت داشتند و تنها با تأسیس مدرسه دارالفنون موضوع آموزش و پرورش صحنه جدیدی یافت و سعی داشت با تنوع در نوع

آموزش و شیوه‌های آموزش که اصلاً تجارب کشورهای دیگر بود به‌عنوان سوغاتی جدید در عین حال با یک گرایش مثبت در ایران پایه‌گذاری بکنند که البته علیرغم تلاش خیرخواهان شامل طبقاتی خاص در جامعه می‌گردید. وارد شدن دولت در امر تعلیم و تربیت به‌خصوص با ماهیت استبدادی آن با رسالت دین‌زدایی و تربیت‌زدایی از آموزش و پرورش همراه بود، و همین امر باعث رویگردانی و یأس بخش عظیمی از مردم از تعلیم و تربیت حاکم و روی آوردن بسیاری به مدارس اسلامی گردید. انقلاب اسلامی مرحله جدیدی در آموزش و پرورش کشور را ایجاد نمود و با توجه به جنبه فرهنگی انقلاب که در رأسش امام راحل بودند، انقلابی ایجاد شد که آموزش و پرورش به‌عنوان یک نهاد مردمی در جامعه دوران جدیدی را آغاز کرد که شاید اولین قدم شهید رجایی تعطیل کردن همه

مدرسه مراجعه می‌کنیم، بسیاری از این کارکردها نمود عینی و عملی ندارد و ما در محیط مدرسه، در سیستم بسته مدرسه که اصلاً مربی اجازه ورود ندارد، دچار خلاء جدی تربیتی هستیم.

اگر بخواهیم بحث تربیت دینی را به صورت نظام یافته و پایدار، خارج از رهنمودهای کلی در یک بستر طبیعی سازمان یافته که کارکرد عملی و اجتماعی داشته باشد و اولیاء در آخر سال در تحویل فرزندانشان با دانش‌آموزی مواجه شوند که هم یک کارنامه آموزشی مطلوب و هم یک کارنامه پرورشی مناسب داشته باشد، اولین خلاء اساسی نظام آموزش و پرورش طراحی و تبیین جایگاه تربیت در نظام آموزش و پرورش می‌باشد.

قطعاً انجمن اولیاء و مربیان از نهادهای مقدسی است که ظرفیت تربیتی بسیار شایسته‌ای دارد و می‌تواند در این نظام تربیتی جدید آموزش و پرورش باز مناسبی را عهده‌دار شود.

میزگرد مدیران عامل محترم انجمن اولیاء و مربیان، بعد از انقلاب اسلامی

آخرین برنامه عصرگاهی روز اول، میزگرد مدیران عامل انجمن بعد از انقلاب بود که با حضور آقایان دکتر رضایی، دکتر صدری، دکتر افروز و جناب آقای زرهانی و برادر عصاره تشکیل گردید. حجت‌الاسلام والمسلمین آقای محمدیان و جناب آقای لولاجیان نیز اگرچه در برنامه‌های کنگره شرکت نمودند، اما در این میزگرد نتوانستند حاضر شوند.

در این نشست اعضای میزگرد خاطرات، برنامه‌ها و نظریات خود را در خصوص وظایف

مدارس خاصی که از امکانات ویژه برخوردار بودند و طرح حمایت از همه مدارس و در کنار این امر احترام به منزلت و مقام معلم بود و در کنار این اقدامات نهاد مقدسی به نام امور تربیتی برای اعتلای تربیت اسلامی در آموزش و پرورش ایجاد گردید.

در آموزش و پرورش بعد از انقلاب ما با شرایط جدیدی روبرو شدیم که عمده‌تاً این شرایط به بهبود امر آموزش و پرورش منجر گردید. همین علاقه‌مندی همه مسؤولان نظام به امر تعلیم و تربیت در جامعه و توجه به نسل انقلاب و نسل جوان، موجب علاقه‌مندی مردم و آحاد جامعه نسبت به تعلیم و تربیت صحیح فرزندانشان و ایجاد یک اعتماد عمومی در مردم برای سپردن فرزندانشان به آموزش و پرورش شد، در شرایطی که قبل از انقلاب کمتر از ۷۶ درصد فرزندان ما تحت پوشش آموزش و پرورش بودند و امروز بیش از ۹۴ درصد از واجبات‌التعلیم‌ها در سیستم آموزش و پرورش می‌باشند و این امر به‌طور طبیعی یک مشارکت عمومی را برای احیای امر آموزش و پرورش با

گرایش به مسائل تربیتی طلب می‌نمود. اشکالات نظام آموزش و پرورش ما عبارت بودند از: اولاً نظام تعلیم و تربیت یک نظام سنتی و بوروکراتیک تعریف نشده با اهداف انقلاب اسلامی با تأکید بر مسائل آموزشی بدون بازده مطلوب بود و اشکال دوم عبارت بود از عدم طراحی و تبیین جایگاه تربیت در نظام آموزش و پرورش. با توجه به این دو ضعف اساسی و علیرغم تلاش‌های فراوانی که تا کنون صورت پذیرفته است، با یک مشکل اساسی مواجهیم، به نحوی که علیرغم همه تلاش‌های ستادی، وقتی که در بستر طبیعی

سخنان ارزشمند و مملو از معنویت خویش تأثیر خاص بر حضار گذاشتند. ایشان با ارائه نمونه‌های عملی از الگوهای اسلامی در خصوص خانواده، موضوع قداست و اهمیت این نهاد را در اسلام بیان نمودند و به ویژگیهای حفظ و صیانت آن اشاره کردند.

رئیس محترم مجلس انجمن‌های اولیاء و مربیان را مردمی‌ترین نهاد آموزش و پرورش برای حل مشکلات مادی و معنوی تعلیم و تربیت بر شمردند. ایشان نقش اصلی انجمن‌های اولیاء و مربیان را توجه به رشد کودکان و نوجوانان و رسیدگی به نیازهای جسمی، روحی، عاطفی و معنوی آنان و تحکیم روابط بین خانه و مدرسه دانستند و گفتند: انجمن‌ها باید ناسازگاریها و ناهنجاریها را در خانواده‌ها ریشه‌یابی نمایند.

جناب آقای ناطق‌نوری از جمله وظایف و رسالت‌های مهم انجمن‌ها، به تشکیل جلسات سخنرانی توسط کارشناسان و صاحب‌نظران تعلیم و تربیت برای خانواده‌ها، تشویق خانواده‌ها به کتابخوانی در زمینه مسائل تربیتی

انجمن در زمان مدیریت خود بر شمردند و راههای تعمیق فعالیتهای فعلی سازمان اولیاء و مربیان را از دیدگاه خویش تشریح نمودند.

سخنرانی رئیس محترم مجلس شورای اسلامی

رئیس محترم مجلس شورای اسلامی اولین سخنران محترم روز دوم کنگره بودند که با

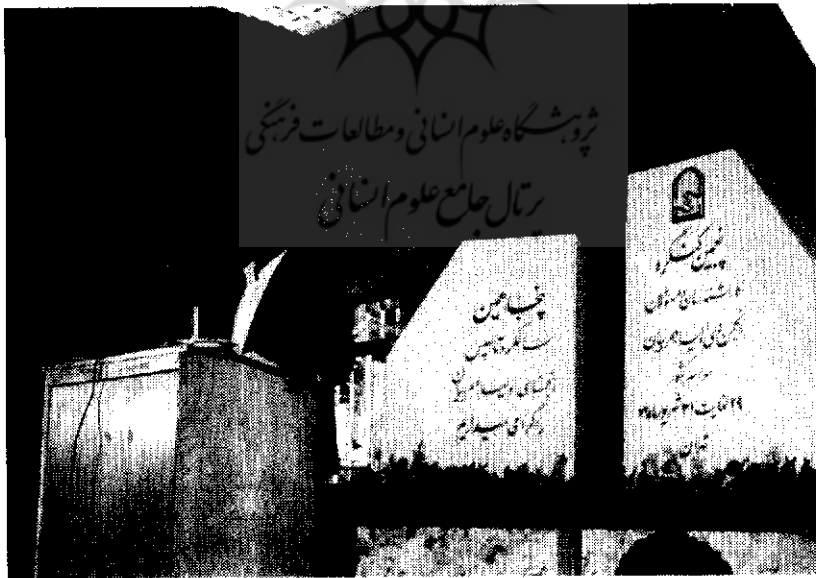
نوجوانان و جوانان خود الگوهای اخلاقی و تربیتی لازم را ارائه کنیم.

سخنرانی وزیر محترم آموزش و پرورش بعد از سخنان رئیس محترم مجلس شورای اسلامی، وزیر محترم آموزش و پرورش جناب آقای مظفر تحت عنوان مفهوم مشارکت در آموزش و پرورش به ایراد سخن پرداخت و گفت که ما باید اولیاء را به عنوان یک بازوی پرتوان تربیتی در کنار خودمان قرار دهیم که هم می تواند ما را در کارهایمان کمک کند و هم پشتوانه ای برای اهداف ما باشد. وی با اشاره به اینکه ما می توانیم خیلی از کارها را به کمک اولیاء و نهاد خانواده انجام دهیم گفت: با حضور اولیاء در مدرسه و کمک های معنوی و حتی مادی، مشکلات مراکز آموزشی حل می شوند. وی افزود اگر اولیاء مدرسه را از خود بدانند و مجموعه اهل محل نیز احساس کنند که

و تربیت کارشناسان مشاوره اشاره کردند و یادآوری نمودند که ارتباط بین خانه و مدرسه باید نهادینه شود و همیشه به صورت یک محور اساسی مطرح باشد.

وی پیشنهاد نمود در ساعات رسمی مدارس ساعت و وقت مشخصی برای مربیان و اولیاء، بویژه برای بررسی مسائل و مشکلات دانش آموزان و مسائل خانواده مشخص شود. ایشان بها دادن به نظریات اولیاء و جمع آوری پیشنهادهای کارشناسی و مشاوره ای را یک کار ضروری ذکر کرد و گفت: بهتر است بهترین و قویترین طرحها و لایحه ها در زمینه مسائل تربیتی و مشارکتهای مردمی به مجلس ارائه شود تا مسیر حرکت آینده قانونمند شود.

وی اظهار امیدواری کرد که برنامه های توسعه ۱۴۰۰ کشور با محوریت نیروی انسانی و تأکید بر تحکیم خانواده باشد تا بتوانیم با تبیین شاخص های یک خانواده متدین و انقلابی به

به قبول این باور که به سرزمین مادری تعلق دارند، از جمله راهکارهای عملی برای توسعه

مشارکتهای فرهنگی توسط انجمن‌های اولیاء و مربیان است. وزیر محترم فرهنگ و آموزش عالی در زمینه نقش آموزش عالی در مشارکتهای مردمی اظهار داشت: آموزش عالی باید کمک کند تا سطح علمی معلمان و مربیان ارتقاء یابد و در این راه، با تفاهمی که میان وزارتخانه‌های آموزش و پرورش و فرهنگ و آموزش عالی وجود دارد باید کاری کنیم که معلمان و مربیان بیشتری به مراکز آموزش عالی راه بیابند. وی افزود ارتقاء سطح علمی خانواده‌ها، کاهش فاصله بین دیدگاههای تجربی و نظری اولیاء دانش آموزان و مدرسه، ایجاد انجمن‌های اولیاء و مربیان در دانشگاهها، تقویت همکاری بین رشته‌ها، دانشگاهها و مراکز تحقیقاتی با اندیشمندان و صاحب‌نظران مسائل فرهنگی و اجتماعی، توجه به نقش

مدرسه کانون تربیت و فرهنگ‌سازی است، خیلی دلسوزانه کمک می‌کنند و مشارکت خواهند داشت. وزیر محترم آموزش و پرورش متذکر شد: اعضای انجمن‌ها باید عاشق باشند، فکر بدهند، وقت بگذارند و با تمام وجود یار تربیتی مدرسه بوده و در برقراری ارتباط فعال بین خانه و مدرسه بسیار کوشا باشند. اولیاء باید احساس کنند که مدیر، مربی و معلم با تمام وجود پذیرای آنهاست و در تمام مراحل تربیت و آموزش مددکار آنها خواهد بود.

مشروح سخنان وزیر محترم آموزش و پرورش در همین شماره از نظرگراسمی خوانندگان می‌گذرد.

سخنرانی وزیر محترم علوم و آموزش عالی سخنان بعدی جناب آقای دکتر معین وزیر محترم علوم و آموزش عالی بود که با اشاره به شتاب در توسعه و تأثیر نامطلوب آن بر مسائل فرهنگی و طرح این نکته که برنامه‌ریزی توسعه اگر موزون نباشد عوارض متعددی به دنبال خواهد داشت که شکاف در آموزش و بین سطوح مختلف آن، شکاف میان دانش و تجربه، آموزش و اشتغال، شکاف بین نهادهای رسمی مانند: مدرسه، دانشگاه با جامعه و خانواده و شکاف بین نسلهای و انقطاع بین فرهنگ نسل‌ها از جمله این عوارض است، نقش انجمن‌های اولیاء و مربیان را در رفع این نقیصه فرهنگی و پیوستگی بین نسلهای مورد تأکید قرار داد. دکتر معین در زمینه راهکارهای مشارکت فرهنگی افزود: تقویت فرهنگ دینی، تقویت دانش پژوهی و تحقیق، تشویق و دامن زدن به فرهنگ گفت وگو، نقد و مباحثه بین اولیای دانش آموزان و مدرسه و تشویق جوانان

سیاسی نام گرفت و به شکل تشکلهای حزبی نمود پیدا کرد. مشارکت در امور اقتصادی به شکل تعاونی‌ها خودنمایی می‌کند و مشارکتهای اجتماعی در کشور ما به شکل جشن عاطفه‌ها پدیدار است. قائم مقام وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی گفت: مشارکت یک کوشش جمعی با داشتن هدف مشخص است و همه افراد در مراحل تصمیم‌گیری حضور دارند و این همان فرهنگ مشارکت است. وی با اشاره به این نکته که یکی از مهم‌ترین عناصر مشارکت ارزشیابی نقاط قوت و ضعف است، افزود: اگر بخواهیم مشارکت را سامان بدهیم باید توجه داشته باشیم که به چه عناصری نیاز داریم و برای شکل‌گیری یک مشارکت پویا به قانون، آزادی افراد برای انتخاب مسیر، اعتماد و احساس این که فرد بدانند رأی او اثربخش است نیازمند هستیم. آقای مسجد جامعی با ذکر این نکته که هر جامعه‌ای برای خود یک الگوی ویژه برای مشارکت دارد، گفت: الگوی ویژه مشارکت در جامعه ما الگوی دینی است و آنچه

مثبت دانشجویان در خانواده، تقویت دوره‌های آموزش غیرحضورى مانند دانشگاه پیام نور، استفاده حداکثر از رسانه‌های عمومی بویژه صدا و سیما و تشکیل و تقویت انجمن‌های علمی و تخصصی در زمینه‌های روان‌شناسی، جامعه‌شناسی، مدیریت و رشته‌های دیگری که در زمینه توسعه مشارکت فرهنگی مردم نقش دارند، از جمله وظایف آموزش عالی است.

سخنرانی قائم مقام محترم وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی

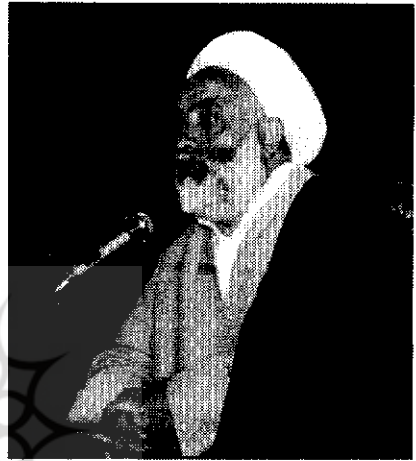
سخنران بعدی قائم مقام وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، جناب آقای مسجد جامعی بودند که سخنان خود را در زمینه فرهنگ و مشارکت با تعریف از مشارکت به مفهوم ایجاد فرصت‌های جدید برای قشرهایی که در جامعه به حساب نمی‌آمده‌اند آغاز نمود. وی گفت: مشارکت علاوه بر جنبه‌های کاربردی، برای افراد گروه یک هویت ثانوی نیز فراهم می‌کند و چنانچه این هویت ثانوی را در جهت خاص خود هدایت کنیم ثمربخش خواهد بود. آقای مسجد جامعی اظهار داشت: مشارکت در صورتهای مختلف آن در کشور ما سابقه طولانی دارد و در نقاط مختلف کشور و در شرایطی که ما در اوضاع دشواری قرار داشتیم، برای مقابله با این وضع، مشارکت به صورت سازمان یافته‌ای وجود داشت، اما در دوره جدید حوزه مشارکت صورت دیگری به خود می‌گیرد و ما با ابعاد جدیدی از مشارکت روبرو می‌شویم. با پدید آمدن حکومت‌های جدید بر مبنای دموکراسی و آزادی شکل جدیدی از مشارکت پدید آمد که مشارکت در عرصه

پدران و مادران را برای پول دعوت می‌کنند، در حالی‌که باید به جایی برسیم که اولیاء در مدارس جمع شوند و برای بهبود وضع تعلیم و تربیت فکر کنند. وی افزود: بر طبق آماري که ما داریم ۱۷ درصد از بچه‌های بی‌نماز دارای پدران و مادرانی بی‌نماز هستند. وی افزود: هر چیزی بلوغ می‌خواهد، انقلاب نیز بلوغ می‌خواهد. افرادی هستند که هر چه برای انقلاب بدهند چیزی نیست. این در حالی است که عده‌ای نسبت به نماز به بلوغ نرسیده‌اند. نسل جوان ما در دورهٔ دبیرستان و دانشگاه نماز به‌گوشش نمی‌خورد، البته قرار است که کارهایی بکنند و جزوه‌هایی در این زمینه تهیه شده است. انجمن اولیاء و مربیان باید محور کارش را نماز قرار بدهد. اگر مسألهٔ نماز حل شود، همه چیز حل می‌شود. وی با اشاره به این که نماز و ازدواج از تهاجم فرهنگی جلوگیری می‌کنند، گفت: باید ازدواج را آسان کنیم، با این کار پنجاه درصد گناه کم می‌شود. راه ازدواج را باید آسان کرد و قانون منع ورود دختران ازدواج کرده به دبیرستان را از میان برداشت. نمی‌شود که دختران بسیاری را از ازدواج محروم کرد و بعد این همه بودجه برای مقابله با تهاجم فرهنگی خرج نمود.

خوبی و سالم بودن پدر، رزق بچه را در آینده تأمین می‌کند، بچه مقلد پدر و مادر است، دختران ما باید حقوق زن بخوانند. وی با اشاره به این که اگر می‌خواهید موفق باشید همه چیز را صرف نماز کنید، یادآور شد: پیامبر اسلام (ص) می‌فرمود: نور چشم من دو چیز است: زن و نماز. وی خطاب به شرکت‌کنندگان گفت: برادران بیایید خط شکن باشیم و نماز را بر سرلوحهٔ کارهای تربیتی خود قرار دهیم.

باعث می‌شود افراد یک گروه در یک مسأله مشارکت کنند، باورهای دینی آنان است. بنابراین اشتراک معنوی و دینی، اعتبار و اعتماد به چهره‌ها، یگانگی محیطی و پاکی افراد از پایه‌های اساسی و عوامل مهم مشارکت عمومی در عرصه‌های اجتماعی است.

سخنرانی حجت الاسلام والمسلمین جناب آقای قرائتی

آخرین سخنران نیمروز روز دوم اجلاس حجت‌الاسلام والمسلمین حاج آقای قرائتی بود که سخنان خویش را تحت عنوان "خانواده و نماز" آغاز نمود.

ایشان نقش پدران و مادران و کار تربیتی که آنها برای فرزندان خود می‌کنند مقدس دانست و گفت: اگر هماهنگی بین مدرسه و خانه باشد، بچه‌ها ساخته می‌شوند.

حجت‌الاسلام والمسلمین قرائتی نمایندهٔ ولی فقیه در نهضت سوادآموزی، با اعلام مطلب فوق افزود: اگر آموزش و پرورش پدران و مادران را در نظر نگیرد و نقش آنها را خنثی فرض کند زحمتها را از بین برده است. اکثر